

150 éves Budapest A főváros ivóvízellátása 1873 és 2023 között 1. rész: Az első évtized 1873 – 1882

Kiss Miklós ©

1873 – 1874

Pest, Buda és Óbuda egyesülésével létrejött a Magyar Királyság fő-és székvárosa: **Budapest**.

Az új törvényhatóság a legfontosabb feladatok közé sorolta az egész főváros vízellátásának ügyét. Felállították az egyesített városok **Vízvezetéki Irodáját**, azzal a céllal, hogy egységes vízellátó rendszer épüljön ki.

Wein János kiváló mérnököt kinevezték a főváros vízműveinek első igazgatójává. Feladatul kapta a mindhárom városrészt ellátó Vízművek kialakítását.

Wein 97 feltáró talajfúrással térképezte fel a pesti és a budai Duna-parton a talajvízrétegeket.

A budai hegyvidéket hat ellátási övezetre osztotta. Ezek ellátását átemelő gépházak és víztároló medencék létesítésével tervezte megoldani.

Wein János (1829–1908)
az első budapesti vízműigazgató

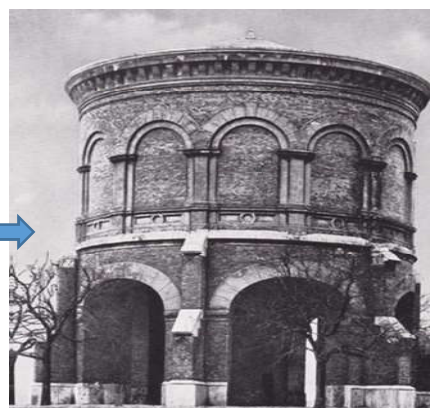
1874 – 1879

A pesti oldalon — a mai Országház helyén— bővítették az 1868 óta működő gőzüzemű vízmű gépházat. A víztermelés növelésére 597 méter hosszú vízszintes gyűjtőcsövet (ún. galériát) építettek a Flottillenplatz / Hajóhivatal tér (ma: Kossuth tér) közelében.

1880

A pesti Hermina-mezőn megépült —a két kőbányai medence után— a harmadik pesti víztároló: az 1000 m³ térfogatú — *később lebontott*— Stefánia úti víztorony.

Óbuda-Újlak Duna-partján: ahol tiszta, egészséges vízkincset találtak, elkezdtek a kutak fúrását.

1881—1882

A budai hegyvidék ellátására felépült a ma is működő Budaújlaki és Krisztinavárosi Vízmű.

A Szentendrére közlekedő helyi érdekű vasút Szépvölgyi úti megállójánál található a környező hegyes-dombos vidék ellátására létesült Budaújlaki Vízmű.

Tervezője: Wein János, az első vízműigazgató.

Vízmű kutak a budaújlaki Duna-parton
(Budapest, III. Árpád fejedelem útja)

A krisztinavárosi vízmű telep első gőzüzemű gépháza és medencéi

1882 óta biztosít ivóvizet a gépházából, víztároló medencékből álló Krisztinavárosi Vízmű a XII. kerületben, a Kékgolyó utca és az Istenhegyi út sarkán.

A vízcsőhálózat hossza 1882-re elérte a 170 km-t.

Források:

Balázs Endre: *A NYOLCVAN ÉVES BUDAPESTI VÍZMŰ, A Budapesti Könyvtára 7. szám, 1947*

Dr. Nagy Lajos: *A 100 éves Fővárosi Vízművek, Budapest, 1968*

Kiss Miklós: *150 éves Budapest közműves vízellátása, VÍZINFORM.HU, 2018*